

HADTÁP-MŰSZAKI SZOLGÁLAT.

KRISTÓF VINCE százados

Műszaki munkák a hadtápkörletben

Az elmúlt háború tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a hadtáp működésének biztosítása és elősegítése egész sor műszaki munkát tett szükségessé, melyek nélkül a csapatok ellátása és az anyag megóvása igen nehéz, sőt egyes esetekben lehetetlen lett volna. A csapathadtápnál általában nem áll ugyan rendelkezésre munkaerő és eszköz nagyobb műszaki munkák végrehajtásához, de bizonyos műszaki munkák elvégzéséért, (hadtáp-intézetek körletében lévő utak javítása, a hadtápvédelem megszervezéséhez szükséges erődítési munkák stb.) az előírások szerint a hadtápparancsnok felel.

Harctéri viszonyok között gyakran elő fog fordulni, hogy a csapat műszaki felszerelése és munkaereje döntőbb helyen kerül bevetésre, mely esetben a szükséges műszaki munkák megtervezése, megszervezése, valamint a helyszínen biztosítható eszközök és munkaerő felhasználásával való végrehajtása a hadtápparancsnok kötelessége lesz.

A korszerű háborúban a technikai harceszközök óriási fejlettsége már teljesen tarthatatlanná teszi azt a még mindig gyakran tapasztalt álláspontot, hogy a műszaki munka a műszaki csapatok dolga és ha ezek nem állanak rendelkezésre, akkor legfeljebb nem csinálunk semmit.

A műszaki csapatok viszonylag kis száma szükségessé teszi, hogy azokat elsősorban a döntő helyen, súlyt képezve alkalmazzuk. A legkorszerűbb szovjet tapasztalatokon alapuló szabályzataink ezért már mind előírják, hogy minden fegyvernem és szolgálati ág csapatai a részükre szükséges műszaki

munkákat zömében maguk végezzék el, műszaki csapatokat csak a nehezebb, vagy nagyobb szaktudást igénylő munkákhoz, kis létszámban, mint vezetőket bocsátja a csapat rendelkezésére és csak egész kivételes esetben bizza egyes munkák végrehajtását teljesen a műszaki csapatokra.

A műszaki munkáknak, mint minden más harceszköznek is célja a saját harcképességünk növelése, illetve az ellenség harcképességének csökkentése. Ezt a kétirányú főfeladatot a felderítés, tűz, mozgás és elhelyezés szempontjaiból vizsgálva, közvetlen adódnak a műszaki feladatok nagy csoportjai.

1. Saját harcképességünk növelése:

- a) *felderítés*: műszaki felderítés,
- b) *tűz*: tüzelőállások, figyelőhelyek építése,
- c) *mozgás*: utak építése és helyreállítása, természetes akadályok (folyók) és műszaki záruk leküzdése, illetve rajtuk átjárók készítése.
- d) *elhelyezés*: táborn munkák, lakó-, vízellátó- és egészségügyi építmények létesítése.

2. Ellenség harcképességének csökkentése:

- a) *felderítés*: Az ellenséges felderítés megnehezítése, megtévesztése, vagy teljes kikapcsolása, rejtéssel. Ez lehet aktív, (megtévesztés színlelt berendezésekkel) és passzív (a személyi állomány, járművek, harceszközök és anyag álcázása rendszeresített vagy helyszínen található eszközökkel)
- b) *Tűz*: Az ellenséges tűz és romboló eszközök hatásának kikapcsolása vagy csökkentése erődtétellel.
- c) *Mozgás*: Az ellenség mozgásának akadályozása, közlekedési vonalak rombolásával, természetes akadályok megerősítésével, vagy műszaki záruk létesítésével. (Erődtétési és víziakadályok, aknásítás.)
- d) *Elhelyezés*: Az ellenség elhelyezéséhez és életéhez szükséges épületek és berendezések, (kutak, vízvezetékek rombolásával vagy más módon való használhatatlanná tételével.)

Lássuk ezek után, hogy melyek ezek közül azok a műszaki feladatok, amelyek a hadtápkörletben adódnak, és melyeket kell rendszerint a hadtápparancsnoknak és szerveinek önállóan, műszaki csapatok segítségével, esetleg helyi munkaerő és eszközök igénybevételével megoldani.

1/a) Az új hadtápkörletek elfoglalását, a hadtápipintézetek új települési helyének kijelölését, feltétlenül meg kell, hogy előzze annak felderítése. Ezt vagy maga a hadtápparancsnok, vagy erre kijelölt közege végzi.

A felderítésnél igen lényeges, hogy a műszaki szempontokat figyelembe vegyünk. A hadtáp működésének legdöntőbb előfeltétele a szállítás, ezen belül pedig a szállító eszközök számával és állapotával egyenértékű tényező az utak állapota. A felderítésnek tehát ki kell terjednie az utak állapotára és a helyszínen fellelhető javító anyagok, munkaeszközök és munkaerők számbavételére. Itt tekintetbe kell vennünk az időjárást is, mert száraz időben kifogástalannak látszó utak esőzés beálltával, használhatatlannak válnak és csak jelentős anyag és munkaerő bevetésével tudjuk azokat újból használhatókká tenni.

Ugyanígy ki kell terjednie a felderítésnek a hadtápipintézetek céljára alkalmas épületekre, a vízellátásra, a hadtápkörlet védelmével kapcsolatos erődítési építmények és műszaki záruk legkedvezőbb telepítési helyére és módjára, valamint mindezek létesítéséhez, vagy helyreállításához szükséges, helyszínen található anyag, eszköz és munkaerő számbavételére.

1/b) Tüzelőállások, figyelőhelyek építését általában a hadtápszervek csak egyszerűbb kivételben fogják végrehajtani, de a hadtápipintézetek védelmének megszervezésénél egyszerű lövészgödrök, közlekedő és lövészárkok kiásására mindig szükség lesz.

1/c) Utak építését, folyókon való átkelést, műszaki záruk leküzdését, a hadtápszervek önállóan nem igen fognak végezni, de annál nagyobb mértékben szükség lesz a meglévő utak és kisebb hidak helyreállítására, javítására és karbantartására. Ennek fontosságára már fentebb rámutattam. Az eredmény alapja a jól végrehajtott felderítés és az így rendelkezésre álló adatok alapján a munkák feszes megszervezése.

1/d) A tábormunkák végrehajtása talán egyike lesz a hadtáp szempontjából legfontosabb ténykedéseknek. A hadtápkörlet kiterjedése rendszerint lehetővé teszi, hogy intézeteinket alkalmas épületekben helyezzük el (Falu, tanya, erdészlak), de ezek javítására vagy kiegészítésére rendszerint szükség lesz. Lakatlanabb területeken pedig előfordulhat, hogy raktárainkat, segélyhelyeinket stb. magunk készítette, rögtönzött építményben helyezzük el.

A vízellátás szintén igen fontos hadtápszempontból. Csapatkonyhák, tábori sütődék, egészségügyi intézmények működésének alapfeltétele a jó víz. Nagyobb szabású munkákhoz ezen a téren

műszaki csapatok segítségével lesz szükséges, de kisebb forrásfoglalásokat, kisebb mértékben megrongálódott kutak, víztartályok helyreállítását rendszerint magunk fogjuk végezni.

2/a) Az ellenséges felderítés kikapcsolása vagy megtévesztése egyike a hadtápharcászat alapfeladatainak. Az ezred hadtápkörlete rendszeren teljes egészében az ellenséges tüzéség hadtápkörletében fekszik, légitámadásokkal pedig a hadserég hadtápkörletéig mindenütt számolni kell.

A légitámadások, különösen ha az ellenség átmenetileg légifölényben volna, megbéníthatják a hadtáp működését, megsemmisíthetik raktárainkat és anyagkészleteinket.

Ha azt a hasonlatot használjuk, hogy a parancsnokság a hadsereg agya, a harcoló csapatok pedig a karjai, akkor a hadtápot a szívéhez és vérereihez hasonlíthatjuk, amelyek eljutatják az élethez és működéshez szükséges anyagokat a legkisebb sejthez is. Ha a véráramlás megáll, ez az egész test halálát jelenti; hadseregünk lőszer, üzemanyag, élelem nélkül, kényrekedvre ki van szolgáltatva az ellenségnek.

A hadtáp nagy kiterjedése folytán is viszonylag kevésbé van ellátva aktív elhárító eszközökkel.

Ha megfigyeljük a természetet, láthatjuk, hogy a leggyengébb, körömmel, foggal, aktív fegyverekkel legkevésbé ellátott állatoknak van egy csodálatos védőeszközük, ez a környezetbe való alkalmazkodás, a rejtőzés.

Ezt kell nekünk is megtanulnunk és alkalmaznunk, mert hiába van az ellenségnek akármilyen légi fölénye, akármilyen hatalmas messzehordó tüzésége, mindez keveset árt nekünk, ha felderítése számára láthatatlanokká válunk; nem tudja meg, hogy hol vagyunk. (Álcázás, — passzív rejtés.) Még előnyösebb helyzetben leszünk, ha ezen felül megtévesztő rendszabályokkal figyelmét és támadását máshová irányítottuk. (Aktív rejtés.)

A hadtápkörletben álcázni kell — lehetőleg helyi anyagok felhasználásával, — minden intézetet és anyagraktárt, járműtelephelyet, minden egyes járművet, végül a közlekedő utakat, különösen azon részüket, amelyről az intézetek és anyagraktarak helyére következethet az ellenség.

Különösen fontos a munkák jelének (sütődék füstje stb.) a mozgásnak, az utakon való szállításnak a lehető legjobb álcázása, mert a mozgás hollétünk legárgalóbb jele, és a legkönnyebben észrevehető az ellenséges felderítés számára.

Színlelt utaknak, csapásoknak, építményeknek létesítése, rosszul rejtett lámpa, füst, egyes rosszul elsötétített járművek közlekedtetése éjjel, — valódi körletünkől távol — igen eredményes lehet az ellenség tévútra vezetésére.

Az álcázás szempontjaira minden hadtápharcászati kiképzésnél gondolnunk kell. A találékonyágnak, ötleteknek talán itt nyílik a legtágabb tere az egész kiképzésen belül.

2/b) A legjobb álcázás mellett is számolnunk kell azzal, hogy az ellenség előbb-utóbb mégis felderíti hadtápkörletünk egyes részeit, vagy eredménytelen felderítés esetén területtüzet ad le rá. Eppen ezért, különösen tartósabb település esetén (védelemben) a hadtáp lovait, járműveit és anyagát is fedezékben kell elhelyeznünk. A hadtápipintézetek védelme is szükségessé teszi egyszerűbb harcfeდეzések létesítését.

A hadtápparancsnok legyen azon, hogy ha intézeteit nem kész épületekben helyezi el, hanem részükre tábori építményeket létesít, ezek bizonyos mértékben védőképesek is legyenek. (Szi-lánk álló, vagy könnyű típusú építmények.)

2/c/d) A műszaki zárás és rombolások végrehajtása rendszerint nem a hadtápszervek feladata, mégis célszerű, ha a hadtápipintézetek védelmi tervének megalkotásakor el tudjuk bírálni a természetes akadályok gátló értékét és azokat egyes egyszerűbb akadályokkal ki is tudjuk egészíteni. (Fatorlaszok, kötör-laszok, jég-lékek stb.)

Visszavonulás esetén feltétlenül kell érteni a hadtápszerveknek ahhoz is, hogy anyagukat és járműveiket meg tudják semmisíteni, ha az a veszély áll fenn, hogy az ellenség kezébe kerülnének. Célszerű, ha a hadtápszervek az olyan hadtápszempontból lényeges berendezések rombolására is képesek, amelyek a harcászati vezetés rombolási tervébe nem kerülhettek be. (Malmok, raktárépületek, ezekhez vezető kisebb hidak, kutak és cisz-ternák stb.)

A rombolás legcélszerűbb módját, a robbantást robbanóanyag hiányában a hadtápnál ritkábban alkalmazzuk, de a felégetés, lebontás, motorok és gépek lényeges alkatrészeinek összetörése vagy elvitele is rendszeren kielégítő eredményt ad.

A fenti vázlatos felsorolásból is láthatjuk, hogy a műszaki munkák milyen lényeges befolyást gyakorolnak a hadtápipműködésére. A műszaki ismereteket be kell iktatnunk a hadtápparancsnokok és a szolgálati ágak tisztjeinek és legénységének kiképzésébe egyaránt.

Ennek a most meginduló rovatunknak célja az, hogy segítséget nyújtson a bajtársaknak a kiképzés műszaki ágában, elméleti alapokat és gyakorlati tanácsokat adjon a kiképzés megszervezéséhez és végrehajtásához.

Ebben a dolgozatomban általános képet akartam adni a műszaki munkákról, felvetni azokat a kérdéseket, amelyek mind-

egyike a továbbiakban egy vagy több cikk keretében kerülhet gyakorlati megvilágításba.

Az „elméleti alapokat” ezzel a cikkel szeretnénk is lezárni és várjuk a bajtársaknak a fenti kérdésekre vonatkozó, minél több ábrát és gyakorlati tanácsot tartalmazó dolgozatait.

Minden jó módszer, ötlet, tapasztalat, amit ebben a rovatban közkinccsé teszünk, hozzá fog járulni célunk eléréséhez, kiképzésünknek, hadtápszolgálatunknak mind tökéletesebbé tételéhez.

Az ásó is fegyver a harcos kezében.